

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

**ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ**

**CORPUS INSCRIPTIONUM OTTOMANICARUM GRAECIAE**

*Τεκμήρια κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας του ελλαδικού χώρου  
κατά την Οθωμανική περίοδο*

Υπεύθυνη προγράμματος: Ευαγγελία Μπαλτά

Εξωτερικός συνεργαζόμενος ερευνητής: Δημήτρης Λούπης



*Κρήνη Μελέκ Πασά, Χίος*

**ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

Το πρόγραμμα έχει ως αντικείμενο τις επιγραφές σε οθωμανική γλώσσα, όσες βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων του σημερινού ελληνικού κράτους και εντοπίζονται εντοιχισμένες επί υφισταμένων μνημείων, σε χώρους ταφής και ελεύθερες σε συλλογές μουσείων και εφορειών αρχαιοτήτων. Καλύπτουν θεωρητικά το χρονικό πλαίσιο από τον ύστερο 14ο αιώνα, εποχή της πρώτης έλευσης Οθωμανών στον προαναφερόμενο γεωγραφικό χώρο, έως τα τέλη της δεκαετίας του 1920, με την αλλαγή του αλφαβήτου.



*Νέο Τέμενος, Κομοτηνή*

## I. ΣΩΜΑ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ CIOG

Η πρώτη φάση του έργου περιλαμβάνει τον εντοπισμό, την καταγραφή, τη φωτογραφική αποτύπωση και την έκδοση των επιγραφών με τη μεθοδολογία της ισλαμικής επιγραφικής, την οποία έχουν υιοθετήσει επιμελητές συλλογών, όπως τα *Corpus Inscriptionum Arabicarum*, *Répertoire chronologique d'épigraphie arabe*, *Thesaurus d'épigraphie arabe* και η σειρά *Stelae Turcicae*. Οι επιγραφές του ελλαδικού χώρου συγκεντρώνονται σε μία βάση δεδομένων, τον Θησαυρό CIOG (**Corpus Inscriptionum Ottomanicarum Graeciae**) όπου ταξινομούνται ανά γεωγραφική περιοχή και κατά χρονολογική σειρά.



*Νεκροταφείο, Χίος*

Μέρος του Θησαυρού CIOG είναι και η βιβλιογραφική βάση εκδόσεων που περιέχουν οθωμανικές επιγραφές από τον ελλαδικό χώρο σε πρώτη φάση και στη συνέχεια μία βιβλιογραφική βάση εκδόσεων οθωμανικής επιγραφικής. Η δεύτερη φάση του έργου, η οποία προϋποθέτει τη συγκέντρωση και έκδοση πλήρων σωμάτων επιγραφών, όπως εντοπίζονται σε σημερινές γεωγραφικές ενότητες, θα οδηγήσει σε βάθος χρόνου σε έντυπη έκδοση μίας σειράς ως:

*Corpus Inscriptionum Ottomanicarum Graeciae*

Vol. I: Θράκη

Vol. II: Μακεδονία, Ήπειρος

Vol. III: Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος

Vol. IV: Νήσοι Αιγαίου



*Ρολί, Ιωάννινα*

## II. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Στα πλαίσια του προγράμματος οργανώνονται σεμιναριακές συναντήσεις με αντικείμενο το πρόγραμμα CIOG. Η θεματολογία των σεμιναριακών συναντήσεων αναπτύσσεται ως εξής:

- Η γεωγραφία των οθωμανικών επιγραφικών ευρημάτων στην Ελλάδα
- Είδη επιγραφών, μοντέλα έκδοσης
- Το κτήριο (τέμενος, πτωχοκομείο, λουτρό, οχύρωση, στρατώνας, διοικητήριο)
- Η χερσαία επικοινωνία (χάνι, πανδοχείο, γέφυρα, βρύση, κρήνη)
- Το νεκροταφείο (νεκροταφείο κοινότητας-γειτονιάς, μαυσωλείο, ιερό προσκύνημα)
- Υλικός πολιτισμός, φορητά αντικείμενα (σκεύη μεταλλικά, κεραμικά, υάλινα, κλπ, υφάσματα)
- Graffiti
- Η οθωμανική επιγραφική ως τεκμήριο οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας του ελλαδικού χώρου κατά την Οθωμανική περίοδο



*Ρόδος*

- Ισλαμική καλλιγραφία και επιγραφική
- Οθωμανική γλώσσα και παλαιογραφία
- Ιστορία της οθωμανικής αρχιτεκτονικής
- Η οθωμανική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα

Στοιχεία επικοινωνίας: [dloupis@fas.harvard.edu](mailto:dloupis@fas.harvard.edu) , [dimlou@yahoo.com](mailto:dimlou@yahoo.com)